

28.4.1960

GENERÁLNÍ ŠTÁB ČS. LIDOVÉ ARMÁDY
operační správa

Kčj.: 0017203 - OS/60

J. Kohler
pracovní činnost zrušena

Přísně tajné
Výtisk číslo 1
Počet listů: 16

- 4. XII. 1997

N Á Z O R Y
na charakter počátečního období války se zaměřením
na řízení státu

VOJENSKÝ HISTORICKÝ
ARCHIV

VKO 1960
inv. č. 60/k. 15

1. Náznaky na vedení války v jejím počátečním období

Generální linie západu v přípravě nové agresivní války vychází ze závěru, že budoucí "velká" válka bude válkou globální, vedenou koalicemi států, že postihne všechna odvětví života národa na frontách i v tlu a že bude vedena na všech světových válčističích.

Přesto, že budoucí válka má postihnout většinu lidstva v přímém nebo nepřímém konfliktu a svým rozsahem přesáhnout všechny války předchozí, klade se v plánech na její rozpoutání hlavní úder na to, aby byla co nejrychleji ukončena. Tato snaha je motivována obavou, že by dlouhodobá válka mohla vést k rozpadu imperialistické soustavy vnitřními silami a v každém případě by měla za následek pro kapitalisty nepřijemný vzrůst třídního a sociálního uvědomění obyvatelstva na celém světě.

Z hlediska rychlého ukončení války má sehrát rozhodující úlohu dosažení operacně strategického překvapení a masovost zasazení zbraní hromadného ničení, čímž má být dosaženo zvratu ve prospěch útočníka i za předpokladu celkově napříznivého poměru sil při zahájení války.

Těmto požadavkům se v zásadě podřizuje koncepce rozpoutání války.

Přípravy k zahájení agrese jsou prováděny plánovitě pod záminkou každodenní dílčí činnosti s cílem přivykat protivníka k zesilování činnosti a otupovat jeho pozornost. Pohotovost k rozpoutání války má být tak dosažena po etapách, postupným narůstáním změn nebudících pozornost a dlouhodobým prováděním mimorádných opatření, která mají budit dojem normality proto, že jsou pravidelně opakována.

Tak jsou stále častěji vynešována bojové poplachy a protirakietné výstrahy, prováděny lety s atomovými a vodíkovými pumami apod. Bojové poplachy jsou spojovány s rozsáhlými průsmyky vojsk a přecházejí v taktická cvičení a manévry stále většího rozsahu, končící zpravidla poblíž hranic zemí

VOJENSKÝ HISTORICKÝ
ARCHIV

kopie materiálů
S. J.

Varšavské smlouvy na hlavních nástupových operačních směrech. Stálé opakování a prostory provádění těchto cvičení ukazují, že vedle výcvikových úkolů hrají také významnou úlohu v celkových plánech imperialistů pro vytvoření předpokladů k dosažení překvapení. Nelze tedy vyloučit, že po dosažení strategické pohotovosti by jich mohlo být využito k zastřešení posledních operačních příprav útočné války.

Stejně cíle jsou sledovány stále rozsáhlejší provokační činností vzdušných sil. Letecké jednotky provádějí systematicky vzdušný průzkum a provokační lety u státní hranice. Opakují se případy záměrného narušení vzdušného prostoru zemí Varšavské smlouvy.

Systematicky a po etapách jsou na jednotlivých válčičích, zejména v Evropě, prováděny přípravy k zabezpečení činnosti všech druhů vojsk, jako budování odpalovacích ramp řízených střel, letišť, naftovodů, skladů materiálu všeho druhu, radiolokačních a radionavigačních sítí, zvyšování průchodnosti komunikačních tahů na hlavních nástupových směrech apod.

Všechna opatření jsou prováděna postupně a takovým způsobem, aby vzbuzovala dojem "obraněného" charakteru nejen u obyvatelstva, ale i u samotných příslušníků ozbrojených sil západního bloku.

Uvedené příklady nasvědčují tomu, že koncepce rozpoutání války se zásadně podřizuje podmínkám překvapení, které má rozhodujícím způsobem ovlivnit počáteční období a tím i celý další průběh války.

Za nejvýhodnější variantu rozpoutání války se v důsledku toho pokládá nenadálé napadení silami nacházejícími se na válčičích již v míru. Částečné, skryté zmobilizování sil a vytvoření tak potřebných uskupení na nejdůležitějších směrech je pokládáno za méně výhodné, protože může být protivníkem předčasně odhaleno a může k němu dojít pouze za zvlášť příznivých podmínek, např. pod záminkou lokálních válek a místních konfliktů (Korea, Egypt, Libanon apod.)

Západní teoretikové počítají s tím, že "velká" válka bude vedena na všech světových válčištích, přičemž operace na hlavních válčištích mají být vedeny všemi druhy ozbrojených sil. Na vedlejších válčištích mohou být operace vedeny jen vzdušnými a námořními silami. Největší operace mají být rozvinuty v evropském prostoru za účasti hlavních sil voják obou stran.

Páteří plánů na rozpoutání války a hlavním činitelem dodávajícím k tomu odvalu, jsou úsilovně vyvíjené, vyráběné a zkoušené zbraně hromadného ničení různého charakteru a typů zejména nukleární a termonukleární.

Předpokladem k rozpoutání války je dosažení vysokého stupně pohotovosti ozbrojených sil, válčišť a válečné ekonomiky západních států a vytvoření vhodných vnitro a mezinárodně politických podmínek, aby válka mohla být zahájena nenadále a v nejvhodnější okamžik. K vytvoření takových podmínek záměrně a plánovitě směřuje zahraniční politika západních států.

S dosažením strategické pohotovosti je spojována také otázka možnosti dosažení strategického překvapení.

Podle západních názorů by mohlo být strategické překvapení docíleno za předpokladu, že se podaří utajit skutečný stav připravenosti k zahájení války a vyvolat dojem, že strategické pohotovosti není dosud dosaženo. Počítají, že v takovém případě při zahájení války, např. vojska ČSIA nebudou uvedena do bojové pohotovosti, že nebude provedena vojenská a hospodářská mobilizace, rozptýlení a ukrytí řídicích orgánů apod. Při docílení strategického překvapení počítají s tím, že pro obranu státu nebudou kromě běžných mírových opatření provedena žádná další opatření.

Za nejvhodnější okamžik k provedení nenadálého napadení je považováno jakékoliv zaostávání v bojové a politické připravenosti států Varšavské smlouvy k válce, opomenutí v otázkách bojové pohotovosti anebo situace, ve které by tyto státy neměly dostatek zpráv o skutečné činnosti západního bloku. Proto je také úsilovně sledována činnost ozbrojených sil a opatření velení Varšavské smlouvy v období

zvýšeného mezinárodního napětí, vojenskopolitických provokací Západu a lokálních válek, aby z nich mohly být vyvozeny závěry o rychlosti pronikání zpráv, systému prováděných protiopatření, rychlosti reakce a stupni bojové pohotovosti ozbrojených sil a podle nich provedena opatření v plánech na rozpoutání "velké války".

Válka má začít masovými, časově a prostorově zplánovanými údery, k nimž má být použito maximálního množství úderných prostředků všech složek ozbrojených sil. Přesto, že v současné době je v západních vojenských kruzích uznávána a zdůrazňována nutnost společného úsilí všech tří složek ozbrojených sil k dosažení rozhodujícího vítězství ve válce, přikládá se stále dominující úloha letectvu a vojenským námořním silám, které svoji vysokou manévrovatelností a dosahem zabezpečují provedení úderů na celou hloubku území protivníka.

Významnou úlohu má sehrát v prvních dnech války raketová technika, zejména střely středního a velkého dosahu, jejichž vývoj a výroba není však v západních kapitalistických státech stále ještě na žádoucí úrovni a daleko zaostává za SSSR.

Začátek války a její počáteční období v trvání do 30 dnů je podle názorů západních vojenských teoretiků považováno za rozhodující a má být charakterizováno nejintenzivnějším používáním atomových zbraní, především v prvních dnech války bez ohledu na to, použije-li jich protivník. Podle prohlášení náčelníka štábu amerických vojenských vzdušných sil generála Whitea má rozhodující fáze konfliktu při použití jaderných zbraní trvat dokonce jen 2-4 dny. Široce založeným jaderným útokem vedeným ze vzduchu, z moře i ze země na celou hloubku socialistických států a SSSR má být zabráněno provedení odvetných úderů, zmařena mobilizace a přesuny vojsk k frontě, podlomen vojensko-ekonomický potenciál a morální duch armád i obyvatelstva napadených států. Tím má být dosaženo zvratu ve strategické situaci již v prvních dnech války.

První nenadálé útoky mají být vedeny letectvem a dálkově řízenými prostředky vzdušného napadení k zničení a vyřazení zdrojů, nezbytných k vedení války, v první řadě na prostředky protivzdušné obrany letectva, zásoby jaderných zbraní, prostředky a objekty ozbrojených sil, nejdůležitější místa pro řízení státu a velení.

Současně s prvními údery nebo postupně, podle vzniklé situace, mají být prováděny údery na důležitá průmyslová a administrativněpolitická centra, vojenskohospodářské objekty a komunikační a spojovací uzly.

V závislosti na výsledcích prvních úderů letectva a bezpilotních prostředků vzdušného napadení nebo v průběhu jejich provádění mají na nejdůležitějších válčističích, především v Evropě, zahájit operace pozemní vojska a rozvíjením útoků na hlavních strategických směrech v součinnosti se silnými vzdušnými výsádky rozdrtit pozemní vojska okrajových států Varšavské smlouvy. Nedostatek pozemních vojsk v počátečním období se předpokládá kompenzovat masovým nasazením zbraní hromadného ničení, které má umožnit porážku protivníka i menšími silami. Na základě hodnocení možností jaderných zbraní, řízených střel a vojenských vzdušných sil se předpokládá, že v soudobých podmínkách nemusí být na začátku války soustřeďováno takové množství pozemních sil, jak tomu bylo ve válkách předcházejících. Koncepce velkých uskupení pozemních vojsk se považuje za zastaralou.

Operace pozemních vojsk mají být podle situace zahájeny buď překročením hranic čelními tankovými sledy současně s prvními údery prostředků vzdušného napadení, nebo využitím svazky pozemních vojsk prvními údery letectva a bezpilotních prostředků vzdušného napadení k dosažení bojové pohotovosti a přesunu prvosledových obrněných svazků k státní hranici a jejímu překročení.

První varianta vyžaduje v závislosti na mírové dislokaci zahájení přesunu obrněných čel pohraničních svazků nejméně 3-4 hodiny před provedením prvního úderu letectva a bezpilotních prostředků. Umožňuje současně vedení operací na zemi i ve vzduchu a rychlé ovládnutí pohraničních

přechodů za předpokladu, že se nástup pozemních vojsk podaří utajit. Vzhledem k účinnosti soudobých prostředků průzkumu a intenzivnímu zpravodajskému zabezpečení je však pocládáno za pravděpodobnější, že se obránci podaří včas zjistit pohyby pozemních vojsk a vyvodit z nich potřebné závěry nejen pro vlastní pozemní vojska, ale zejména pro systém protivzdušné obrany a letectvo. Jenom změna operační sestavy letectva, to znamená zaujetí nových záložních letišť, která je pokládána za minimální opatření obránce, by značně snížila účinnost prvních úderů, přičemž se nevylučuje ani možnost předstihujícího úderu napadeného. Proto je tato varianta považována za méně výhodnou a je možno s ní počítat jen za zvlášť výhodné mírové dislokace vojsk a podmínek pro utajení jejich přesunů.

Druhá varianta je považována za výhodnější, protože údery letectva a bezpilotních prostředků mohou být snadněji provedeny s překvapením, mohou zastihnout vojska a bojové prostředky obránce ve stálých posádkách a tím dosáhnout požadovaného vysokého ničivého účinku. Doba mezi zahájením operací vzdušných a pozemních sil může být různá, je však zřejmé, že čím kratší, tím bude pro útočnicka výhodnější. Lze předpokládat, že nebude přesahovat dobu potřebnou pro uvedení svazků prvního sledu do bojové pohotovosti a jejich přesun k hranicím (tj. 6-10 hodin). V opačném případě poskytuje obránci možnost provedením odvetných úderů podlomit manévrovací možnosti vojsk útočnicka, ničit a zamořit jejich nástupové komunikace, zdržet je a získat čas k předstížení útočnicka v provedení útočných akcí pozemních vojsk nebo alespoň k obsazení připravených pohraničních obranných postavení.

Budou tedy operace pozemních vojsk na počátku války charakterizovány postupným zasazováním jednotek a prostředků tek, jak dostihnou fronty v příhraničním pásmu a útočnou činností obrněných útvarů a svazků na jednotlivých směrech, s cílem ovládnout pohraniční přechody a vytvořit vhodné podmínky k rychlému ovládnutí operačně důležitých oblastí pro nástup hlavních sil. K splnění tohoto cíle se předpokládá také široké použití vzdušných výsadků.

VOJENSKÝ HISTORICKÝ
ARCHIV

kopie materiálů
číslo:

Značné pozornost je věnována přípravě "Středoevropského válčistě", které zahrnuje v sobě území střední Evropy a Britské ostrovy.

Toto válčistě je považováno za nejdůležitější a na něm má dojít k rozhodujícím měření sil. V jeho oblasti jsou také prováděny nejrozsáhlejší přípravy k vedení útočné války, především na území NSR, Francie, zemi Benaluxu a Velké Británie. Na budování válečných objektů v tomto prostoru byla velením NATO od roku 1950 věnována již téměř 1 miliard liber šterlingů, nepočítaje v to částky věnované z národních prostředků jednotlivých států.

Značné pozornost je věnována též otázkám materiálního zabezpečení operací všech druhů vojsk. Pod rouškou různých týlových cvičení byly do evropského prostoru přisunuty desetitisíce tun válečného materiálu, pro jehož uskladnění bylo vybudováno na 1300 skladů.

Atomová munice pro zabezpečení operací v evropském prostoru je uložena ve skladech na území Velké Británie, Německé spolkové republiky a v oblasti Středomoří.

To vše nenasvědčuje tomu, že na evropském a zejména středoevropském válčistě jsou plánovány operace velkého rozsahu za účasti všech druhů vojsk.

Hlavním plánovacím dokumentem pro středoevropské válčistě je "Plán použití jaderných zbraní NATO" zpracovaný podle pokynů Rady a Vojenského výboru NATO. Plánování jde tak daleko, že podle prohlášení gen. Norstada dokonce každý pilot útočného letectva zná přesně cíle, které má při zahájení války napadnout.

Plán použití jaderných zbraní vychází z celkového zámyslu překvapivého napadení na středoevropském válčistě a má zabezpečit splnění těchto hlavních úkolů:

1. Masovým překvapivým úderem ZHN na celou hloubku válčistě ochromit systém protivzdušné obrany, zničit maximum úderných prostředků protivníka, především řízené střely, rakety všeho druhu a letectvo, sklady zbraní hromadného ničení, rozrušit dopravu a zásobování vojsk.

VOJENSKÝ HISTORIKY ARCHIV
voj. materiál
11. 11.

2. Zničit důležité centra řízení států, zbrojního průmyslu a dopravy.

3. Zabránit nástupu hlavních sil pozemních vojsk SSSR na západní frontu účinnou izolací operačního prostoru na vnějším okruhu přibližně po čáře VISLA, KARPATY a na vnitřním okruhu po řece ODRA, střední Slovensko, Dunaj.

4. Rozbit pozemní vojska a letectvo okrajových států Varšavské smlouvy údery vedenými na stálé posádky, letiště a systém velení a navedení. Zabránit mobilizaci a zaujetí operační sestavy a provozu válečného průmyslu, zabránit v zásobování z vlastních zdrojů.

5. Po vytvoření těchto výhodných podmínek rozvinutím rychlých operací s použitím taktických i operačních vzdušných výsadků ovládnout za nepřetržité podpory zbraní atomového ničení území NDR, ČSSR, POLSKA, MAĎARSKA a přenést válku na území SSSR.

Izolační pásmo operačního prostoru má být vytvořeno údery dálkového letectva a řízených střel operačního a středního dosahu. Úkol zničit protistojící vojska protivníka má být plněn prostředky atomového napadení pozemních sil a taktickým letectvem. Počítá se s tím, že splnění úkolu bude usnadněno, zastihnou-li údery vojska ve stálých posádkách. Na divizi se plánují přibližně 4 atomové údery.

Na základě těchto údajů a poznatků z pravidelně prováděných cvičení a manévrů lze stanovit přibližný zámysl a schéma operací pozemních a vzdušných sil NATO proti území ČSSR.

Na středoevropském válčišti proti ČSSR (směr PARIŽ -- PRAHA) jsou uskupeny hlavní vzdušné síly s celkovým počtem asi 1 800 bojových letců, z toho přes 600 nadzvukových.

Nosiči atomových pum taktického letectva mohou na tomto směru v prvním nenadálém úderu z předpokládaných základů oboustranně RHEIN dosáhnout čs. hranic asi za 25 minut po startu, po přemístění na nová letiště východně RHEIN do 20 minut. Za normálních povětrnostních podmínek mohou vést údery proti cílům na celém území ČSSR.

VOJENSKÝ HISTORICKÝ
ARCHIV

kopie materiálů
číslo:

Rízené střely TM-61 (TM-76) jsou schopny ze součas-
ných mírových postavení zasahovat po čaru OSTRAVA, N. ZÁMKY
a dosáhnout hranice ČSSR za 25 minut po odpálení. Po zaujetí
operační sestavy blíže k hranicím ČSSR mohou z předpokládaných
prostorů vzdálených 100-150 km od západní hranice ČSSR dosáh-
nout území ČSSR do 10 minut po odpálení a působit prakticky
na celou jeho hloubku.

Strategické letectvo může na tomto směru dosáhnout
čs. prostorů asi za 1 hod. 30 min. po startu ze základen v jil-
ní Anglii a záp. Francii.

Hlavní síly strategického letectva ze základen v USA
jsou schopny na středoevropském válečném území zasáhnout během
10-12 hodin po startu.

Činnost letectva po provedení překvapivých úderů má
být charakterizována postupnými soustředěnými údery s hromad-
ným zasazováním velkého počtu jednotlivých letounů, dvojic
a malých skupin časově a prostorově rozptýlených a působí-
cích z různých výšek za rozsáhlých protiradiotechnických
opatření a využití klamných a demonstračních skupin.

2. Příprava opatření pro snížení zranitelnosti
hospodářství a státního aparátu

Názory anglo-amerického velení na charakter příští
války a snaha dosáhnout rozhodujícího úspěchu již v jejím
počátečním období kladou zvýšené nároky nejen na přípravu
jejich ozbrojených sil, ale i na přípravu jejich hospodář-
ství a státního aparátu. Z toho důvodu se klade velký důraz
na zabezpečení příprav hospodářské mobilizace a na přípravu
opatření, jejichž cílem je snížit zranitelnost státního apa-
rátu a hospodářství.

S cílem snížit zranitelnost řízení státu a hospodář-
ství za války je prováděno rozptýlení řídicích orgánů, je
zvysávána samostatnost místních správních a hospodářských

OBJENĚ ... KÝ
příloha mate:
číslo:

orgánů a je zabezpečována nepřetržitost jednak vzájemného styku ústředních orgánů, jednak jejich styku s výrobními a distribučními orgány.

Rozptýlení řídicích orgánů je prováděno ve Spojených státech amerických trvalým přemístěním ústředních úřadů do vzdálených oblastí nebo pouze do okolí správních a hospodářských středisek. Pro ústřední úřady, které nejsou přemístěny trvale, jsou připravovány záměnné služebny v okruhu 100 až 500 km od správního a hospodářského střediska.

Samostatnost místních správních orgánů se zvyšuje decentralizací odpovědnosti za přípravu hospodářské mobilizace do jednotlivých správních obvodů (např. departmentů ve Francii).

Samostatnosti místních hospodářských orgánů (podniků, závodů) má být docíleno především zvýšením zastupitelnosti vedoucích pracovníků a seznámením všech pracovníků s opatřeními plánovanými pro případ války v rozsahu odpovídajícím příslušným funkčním stupňům.

Nepřetržitý vzájemný styk ústředních orgánů a jejich styk s výrobními a distribučními orgány má být zabezpečen především pomocí dokonalé spojovací sítě, na jejíž výstavbu jsou věnovány značné prostředky. Budována je především podzemní kabelová síť a směrová (radioreléová) síť.

S cílem snížit zranitelnost průmyslu má být především rozptýlena výroba. Rozptýlení výroby má být provedeno jednak rozptýlením celých závodů, jednak rozptýlením provozů v rámci podniků. (Např. slévárna byla dosud umístěna v jednom závodě v rámci určitého podniku; podle uvedené zásady by měla být umístěna v několika závodech téhož podniku).

Dále má být dosaženo snížení zranitelnosti průmyslu vykořením většiny množství odborníků, zpevněním již existujících staveb, budováním podzemních staveb, krytů pro zaměstnance závodů, zřízení závodního poplachového systému a plánování evakuace zaměstnanců do připravených prostorů.

Pro usnadnění odstraňování škod jsou připravovány jednak v ulizlosti pravděpodobných cílů, jednak na všestranně výhodných místech sklady ženijních strojů a jiného zařízení.

Pro odstraňování škod jsou připravovány jednotlivými závody plány.

Pro zabezpečení přežití obyvatelstva v podmínkách nukleární války jsou vytvářeny sklady trvanlivých potravin a krmiv, sklady zdravotnického materiálu a je připravováno rozšíření kapacity nemocnic.

Opatření, jejichž cílem je připravit státní a hospodářský aparát a zabezpečit nezbytný provoz hospodářství pro případ války, nejsou prováděna jednotlivými členskými státy Severoatlantického paktu jednotně, ani ve stejném rozsahu.

Nejpokročilejší jsou tyto přípravy ve Spojených státech amerických; v Německé spolkové republice byly zahájeny teprve v roce 1958.

3. Předpokládané způsoby napadení ČSSR

Geografická poloha ČSSR uprostřed Evropského válčiště na dělící čáře obou táborů staví Československou socialistickou republiku, vojska na jejím území působící a další spojenecké armády na území NDR do prvního sledu států Varšavské smlouvy a celého tábora socialismu. Z toho vyplývá i úloha ČSSR v počátečním období války, zachytit první úder a být hrázi agresí, kterou chystá nepřítel proti státům Varšavské smlouvy v tomto prostoru.

Bezprostřední sousedství s kapitalistickými státy umožňuje nepříteli provést vzdušný úder nejen letectvem, ale i dělostřeleckými raketami všech ráží a balistickými střelami na celou hloubku území ČSSR a překvapením.

Úloha a místo ČSSR v počátečním období války výrazně odlišují funkci našeho území od jiných států Varšavské smlouvy, např. od území Polska a evropské části SSSR, které leží v hloubce 300-500 km od dělící čáry v Evropě.

Pro ČSSR z toho vyplývá nutnost počítat s faktory danými položením, úlohou a místem ČSSR v rámci států Varšavské smlouvy při řešení všech otázek obrany země a to zejména

- v bojové a mobilizační pohotovosti všech ozbrojených sil,

- v mobilizační pohotovosti orgánů řízení státu, průmyslu a lidové správy,
- v mobilizační pohotovosti národního hospodářství.

Dislokace armády Německé spolkové republiky a okupačních vojsk USA, Anglie, Francie a Belgie na území Německé spolkové republiky odpovídá podmínkám uskutečnění nenadálého útoku.

Vzdušný úder je možno uskutečnit taktickým letectvem ze základen na území NSR, Francie, Itálie, strategickým letectvem ze základen v Anglii, ve Španělsku a v sev. Africe. Balistickými střelami středního dosahu bude možno uskutečnit úder na naše území ze základen v Anglii, Francii a v alpské oblasti kde mají být základny v dohledné době dobudovány.

Úder pozemními vojsky by mohl být zahájen prvosledovými svazky vzhledem k jejich mírové dislokaci během několika hodin po vydání rozkazu. Druhosledové a další svazky mohou být přisunovány současně se zahájením úderu prvosledových svazků.

My však předpokládáme, že přes veškeré snahy imperialistů utajit přípravy napadení se nepodaří provést útok s naprostým překvapením, protože vývoj mezinárodní politické situace, příznaky vojenských příprav a současný stav prostředků průzkumu dávají reálné podklady k tomu, aby doba narůstajícího nebezpečí mohla být včas vyhodnocena.

Může tedy dojít k překvapení pouze na některých směrech v některých prostorech, což znamená, že naše vojska musí být uvedena do bojové pohotovosti včas, tím vyvedena z podíderu a schopna zabezpečit činnost v rámci krytu sovětských hranic. Na úseku řízení státu a národního hospodářství budou v tomto případě provedena opatření směřující k tomu, abychom se maximálně připravili na nenadálé napadení, zabránili velkým ztrátám na lidských životech a vzniknutí nepřítele na našem území.

Je třeba všem vidět, že přechod na řízení hospodářství a státu vůbec za války bude podstatně složitější než tomu bude při přechodu ÚSLA k plnění bojových úkolů.

VOJENSKY HISTORICKÝ
ARCHIV

kopie materiálů
číslo:

Tato otázka je v armádě důkladně promyšlena a soustavně procvičována, kdežto v civilním ústředním aparátu se na otázkách příprav plnění úkolů za války pracuje poměrně krátkou dobu a realita zpracovaných plánů nebyla dosud prověřována.

Je třeba upozornit také na to, že i když budeme moci určit poměrně přesně dobu narůstání nebezpečí, bude velmi těžké stanovit přesně čas, kdy bude úder proveden. Z rozboru koncepce západních vojenských teoretiků a situace na území NSR vyplývá, že vzdušný úder v našem prostoru by mohl být proveden vcelku neočekávaně a že pozemní úder by mohl následovat ve velmi krátké době po něm, bez předchozích zvlášť průkazných příznaků. Proto je třeba, všechna opatření pro obranu země posuzovat z hlediska krátkých časových možností a organizovat všechny přípravy tak, aby realizování opatření, směřujících k snížení účinků nenadálého útoku, trvalo co nejkratší dobu. Ze jména bude třeba připravit v nejkratší době vyvelení z podúderu řídicích orgánů strany, státu a národního hospodářství, hlavních sil ČSIA, provedení potřebné evakuace atd.

Pokud jde o rozsah vzdušného úderu nepřítelem a jeho účinky, nelze provést konkrétní vyhodnocení, protože bude záviset do značné míry na provedení a účincích úderu Spojeného velení. Proto možný rozsah zničení objektů na našem území můžeme posuzovat jedině z hlediska důležitosti jednotlivých prostorů a objektů a z hlediska ekonomiky jejich napadení prostředky nepřítele (tj. vyplatí-li se nepříteli na určitý cíl použít atomovou pumu a jaké ráže).

Pokud jde o prostor a čas k uskutečnění vzdušného úderu, je nutno v organizaci příprav počítat s nejhůřší alternativou, tj. s uskutečněním nenadálého vzdušného úderu na celou hloubku území státu.

V první fázi provádění vzdušného úderu by se mohl nepřítel zaměřit především na rozbití vojsk. K tomu by pravděpodobně použil převážně taktických prostředků vzdušného úderu. Taktickým letectvem a prostředky dalekého donosu (bezpilotní prostředky, řízené střely) by pravděpodobně napadl letiště a prostředky protivzdušné obrany státu s cílem zamezit naší

účasti v provedení úderů silami Spojeného velení.

Současně by vedl úder zaměřený na izolaci bojiště, na rozrušení území státu a na stížení mobilizace. Tento úder by pravděpodobně byl veden na důležitá hospodářsko politická a dopravní centra na celém území státu, jako jsou např. města PRAHA, PÍSEŇ, ČESKÉ BUDĚJOVICE, KLADNO, IČTÍ nad LABEM, BRNO, OSTRAVA, OLOMOUČ, PARDUBICE, BRATISLAVA, GOTTMALDOV atd., železniční uzly ČESKÁ TŘEBOVÁ, ZILINA, VŘETKY, KOLÍN, ČIERNÁ nad TISOU, atd.

Další úder, který by časově mohl navazovat na první fázi, by pravděpodobně vedl na zásoby a výrobu, a to především na výrobu bojové techniky a vojenského materiálu, na velkoklady a výrobu pohonných hmot, na výrobu prachu a trhavin, munice, na výrobu slaboproudé techniky, na výrobu automobilové techniky a posléze na těžký průmysl. Předmětem útoku by mohly být průmyslové objekty jako Stalinovy závody v Záluží u Mostu, Synthesia Semtín, Slovnaft Bratislava, Závody Třinec, Závod K.J.Vorošilova v Dubnici n.V. a jiná významná střediska, jejichž vyřazení z činnosti v podstatě snižuje připravenost státu k vedení války.

Dále nutno počítat s tím, že cílem vzdušných úderů budou i důležité telekomunikační objekty (ústředny, zesilovací stanice apod.) a důležité komunikační objekty i vodní přehrady.

Je třeba počítat s tím, že nepřítel dobře zná všechny naše závody a zejména sklady, protože většina z nich byla budována v době okupace a nebo ještě dříve.

Na území naší republiky převládají severozápadní až západní směry větrů. Těchto by mohl nepřítel v plné míře využít k provedení pozemních atomových úderů, po kterých by došlo k rozsáhlým zamořením terénu radioaktivním prachem.

Vezmeme-li v úvahu některá cvičení západních armád v poslední době, vidíme, že plně využívají pozemní údery ve spojení s chemickými zbraněmi a biologickými prostředky a tak vytvářejí zamořené prostory, které ztěžují a v některých případech i vylučují možnost pohybu.

Tak např. po jediném pozemním atomovém úderu a mobilitou 100 KT vznikne radioaktivní stopa ohraničená 50 r/hod. (při rychlosti větru 30 km/hod.) na ploše 300 km², a nebezpečné zamoření (do 30 r/hod.) bude ještě po dvou dnech na ploše 90 km².

Uvážíme-li možnost použití několika desítek pozemních atomových úderů na naše území a k tomu ještě podstatně mohutnějších co do účinku, než je uvedeno v příkladu, vidíme, že radioaktivní situace může značně ovlivnit vaší činnost ve státě v počátečním období.

Dislokace nepřátelského letectva, odpalovacích základen, skladů atomových zbraní, jakož i celá řada dalších činitelů, z nichž většina podléhá neustálým změnám, umožňují nepříteli volit pro vzdušné napadení měst a průmyslových objektů na území ČSSR velké množství reálných variant a nelze proto jednoznačně stanovit ani rozsah ani dobu trvání úderu. V závislosti na svém zámyslu bude nepřítel volit charakter i počet cílů, který může být větší nebo menší, jakož i dobu trvání úderu, která se může pohybovat od několika hodin až po několik dnů.

Tento stručný pohled na možné zahájení příští války ukazuje, že musíme provést nezbytná opatření ke snížení následků vzdušného úderu nejen na úseku obrany, ale i na úseku řízení státu a národního hospodářství.

Je nutné počítat s tím, že řídicí orgány státu budou nuceny uskutečnit přechod z mírových podmínek na válečné ve velmi krátkých lhůtách, t.j. možná i během několika hodin. Je třeba očekávat, že nepřítel se pokusí již v prvních hodinách a dnech rozvrátit řízení státu vzdušnými údery, pokusy o diverzity, sabotáže a záměrným šířením poplašných zpráv. Bude se snažit dosáhnout toho, aby řízení státu bylo nutno zajišťovat na všech stupních ve velmi složitých a ztížených podmínkách.

Proto bude nutno včas evakuovat ústřední a krajské řídicí orgány do předem připravených míst a rozptýlit je v méně ohrožených prostorech. V průběhu vlastní evakuace budou muset pravděpodobně řídicí orgány zajišťovat provedení vojenské a hospodářské mobilizace, evakuaci obyvatelstva z důležitých měst a prostorů a usměrňovat činnost všeho lidu k boji proti nepříteli a k dosažení vítězství. V této době bude nutno věnovat velké

úsilí na zabezpečení nepřetržitého spojení řídicích orgánů a podřízenými, neboť údery nepřítelů bude rozrušena spojovací síť, dojde k podstatnému snížení přepravní kapacity železnic a silnic a bude nutno počítat s radioaktivním (případně chemickým a biologickým) zamořením širokých pásem terénu kde bude pohyb osob silně omezen a v některých případech zcela znemožněn.

Je možno očekávat, že v dalším průběhu války po skončení jejího počátečního období by se situace postupně konsolidovala a umožnila provést případné změny v řízení státu. Ovšem upevnění centrálního řízení v rozhodujících otázkách a zabezpečení maximálně možná decentralizace v řízení všech ostatních otázek za plného využití iniciativy nižších řídicích orgánů a pracujících je jeden ze zásadních požadavků řízení státu v průběhu celé války, zvláště pak v jejím počátečním období. V této době je problém řízení státu nejobtížnější a proto bude správné řízení státu právě na toto období připravit a to ve variantě pro nás nejvýhodnější.

V této souvislosti je pak třeba ještě výrazněji a bezprostředněji než v míru zajistit řízení státního aparátu i masových organizací stranickými orgány.

Z á v ě r :

Neoddělitelnou součástí procesu socialistické výstavby v naší vlasti musí být i zajištění její spolehlivé obrany. Připravenost řídicích orgánů státu a promyšlené provedení všech nutných opatření bude mít v případě nenadálého útoku velký vliv na velikost našich ztrát všeho druhu a na průběh vojenských operací.

Dokonalé znalost nepřítelů a jeho názorů na počáteční období války, morálně politická jednota všeho našeho pracujícího lidu, samknutého kolem vedoucí síly ve státě - KSČ a jejího ÚV, jednota a těsné spojení lidu s ozbrojenými složkami státu a připravenost všech řídicích orgánů jsou rozhodující podmínky bezpečnosti a obranyschopnosti naší země.

VOJENSKÝ HISTORICKÝ
ARCHIV
kopie materiálů
číslo: